CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 4 | MEI 1957 | No. 2

Redactie: J. J. STAM
Druk: GENERAL PRINTING

MEIDAG

De kerzelaar zijn trouwgewaad
heeft aangedaan:
vandage moet hij, meidag is 't
ter bruiloft gaan.

Elk takskeu is een priem nu, die,
bewonden, wit,
tot tenden, in een witte schee
van blommen zit.

Beruwrijmd, was hij schoon wanneer
de winter woei:
veel duizendmaal is schoonder nu
zijn blomgebloei.

Te winter was zijn schoonheid als
een beeltenis
des levens: koud en ijdel, zo
de schaduw is.

Geen schaduwbeeld en is hij nu,
geen schijn, maar al
dat schoon is, al dat levende, en
dat liefgetal.

't Is bruiloft en 't is zonneweer:
de zomermeid
den bruidegom verwacht, die haar
was toegezeid.

Guido Gezelle.

Hoewel we hier in de Antillen de maand mei niet beleven als de lentemaand, die ons de beproevingen van de winter doet vergeten en de heerlijkheden van de zomer aankondigt, willen we toch ditmaal ons gedicht van de maand ontlenen aan de dichter van de mei bij uitnemenheid: Guido Gezelle. Geboren op 1 mei 1830, produktief in een tijd, toen in Nederland de poëzie in een duf bedrijf dreigde te ontaarden en hij de enige scheen, die de mogelijkheden van taal en ziel durfde te ontginnen, blijft hij voor ons de grootste Nederlandse dichter van dat gedeelte van de 19de eeuw, dat zijn figuur stralend beheerst. Vele van zijn natuurgedichten zijn doordrenkt van een intens religieus besef, dat hen vaak een glans van weemoed en heimwee verleent, het gedicht dat wij kozen bezingt enkel de vreugde en schoonheid van de bloeiende kerseboom. Door de tegenstelling met de winter te accentueren, worden de vreugdegevoelens nog dieper en inniger. Het gebruik van typisch Westvlaamse woorden (tenden-tot het eind; liefgetal-lieftallig; kerzelaar-kerseboom) en een techniek, die virtuoos is, doch nooit verwordt tot gekunsteldheid, verlenen zijn gedichten een bijzondere bekoring, die hem alleen eigen is en die volkomen onnavolgbaar is. We willen eindigen met wat Vermeylen over hem zei: „In den beginne was Gezelle en Gezelle was het woord."

Chr. W.

INHOUD:

CULTURELE AGENDA

30 Mei: Concert door Pro Musica.

Omstreeks midden Juni: Duo Fuchs-Balsam, viool en piano.

SPIEGEL VAN ARUBAANS CULTUREEL LEVEN

Het is ongetwijfeld een goede gedachte geweest van Pro Musica de eerste luisteravond te verdelen in een gramofoonplatenconcert en het optreden van enkele musici. Daardoor werd de bezoeker in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de mogelijkheden, die hem middels het oude Protestantse Kerkje worden geboden. Bijna honderd mensen waren op deze openingsavond aanwezig. Het kerkje heeft een ware gedaanteverandering ondergaan en is, daartoe financieel door andere verenigingen in staat gesteld, omgetoverd tot een intiem, sfeerrijk zaaltje, dat plaats biedt aan ruim 150 bezoekers.

Naar wij menen te weten, ligt het in de bedoeling van Pro Musica te zijner tijd een volledig uitgeruste apparatuur aan te schaffen, waardoor het publiek zal kunnen genieten van platen, die onder de meest ideale omstandigheden worden gedraaid. De tijdelijk aangebrachte apparatuur, eidendom van één der bestuursleden, kon het publiek zeker bevredigen en het lijdt geen twijfel of in de toekomst zal deze vereniging middels haar avonden belangrijk kunnen bijdragen tot rijker muzikaal genot en dieper inzicht in het wezen van de muziek.

Dr. Fransen en Dr. van Nidek met Mej. Leni Tijhuis verzorgden het programma na de pauze. Wij willen niet zo ver gaan met te beweren, dat de groten dezer aarde een voorbeeld kunnen nemen aan het musiceren van dit drietal, maar wel werd bewezen waartoe ware muziekvreugde kan voeren. In het optreden van het duo Fransen- van Nidek was het samen musiceren voorbeeldig en van een zeer hoog gehalte, terwijl Badings suite, een stuk dat niet zo gemakkelijk tot de luisteraar spreekt, een bevredigende vertolking kreeg. Indien het inderdaad de bedoeling van Pro Musica is, de muziekminnaars op de hoogte te brengen van het werk van de moderne nederlandse componisten, dan lijkt ons de manier, waarop dit op de openingsavond werd gedaan, zeer aan te bevelen. Als men zich op zulke avonden uitsluitend tot deze moderne muziek zou bepalen, zou dit het luisterbezoek waarschijnlijk niet stimuleren. Wanneer naast de moderne muziek ook een plaatsje open blijft voor de minder moderne muziek komt iedere luisteraar aan zijn trekken en er is naast eigentijdse muziek nog zoveel andere mooie muziek, die voor velen een gesloten boek is.

Graag brengen wij een woord van welgemeende dank voor het gebodene, dat menigeen heeft doen verzuchten: waarom horen wij zulke musici niet meer in onze zalen? In onze kleine gemeenschap is een bloeiend muzikaal leven afhankelijk van enkelen. Daartoe te kunnen bijdragen is een schone taak, waaraan zich niemand zal mogen onttrekken.

Het Protestantse Kerkkoor gaf een alleszins bevredigende uitvoering van de Crucifixion, een oratorium van John Stainer, een engels componist uit de vorige eeuw, die verschillende werken van meer geestelijk karakter heeft geschreven. Bekend zijn b.v. Gideon, een oratorium en de cantates Het dochtertje van Jairus en Maria Magdalena.

Deze uitvoering bewees, dat het koor tot goede resultaten kan komen, als van het vocale kunnen niet te veel gevergd wordt. Met The Crucifixion had het koor werkelijk niet te hoog gegrepen. Het succes was er des te groter door, wat de uitvoerenden o.l.v. Mevr. Alida Lampe zal inspireren op de ingeslagen weg voort te gaan.

Zowel Pro Musica als de radio boden gelegenheid te luisteren naar uitvoeringen van Bach's Mattheus Passie, dat wonderlijk schone werk dat vooral na de uitvoeringen door Mendelssohn een nieuwe zegetocht over de wereld is begonnen. Zo luisteraars naar deze passie het besluit gemaakt hebben zelf een opname aan te schaffen, zij hier terloops vermeld, dat Valen nog enkele exemplaren van de volledige uitvoering op Vox-platen voorradig heeft. Het is dikwijls zo met deze grote werken, dat men er pas weer aan denkt, als de tijd daar is. Maar dan hoort men zo dikwijls bij de handel: Uitverkocht, wachten op een nieuwe bestelling. Bovendien kan men deze prachtige muziek ook buiten de passietijd genieten.

Intussen blijft het onze stille wens een volgende maal eens kennis te mogen maken met dat andere prachtige werk: De Johannes Passie. Er is geen enkele reden voor om dit werk terzijde te schuiven als zijnde minder groots van conceptie en uitwerking. Een luisterproef zal dat bewijzen.

Het concert van Albert Ferber was een zeer groot succes op allerlei gebied. Op de eerste plaats in artistiek opzicht. Was Zabaleta een groot harpist, Ferber was een even groot pianist, die een fabelachtige techniek demonstreerde waarmee een eerste voorwaarde was geschapen voor een uitstekende avond. Doch daarnaast toonde Ferber ook nog zijn groot interpretatietalent, zijn zeer mooie aanslag, zijn stijlbegrip en zijn waarlijk grootse Debusy-voordracht. Kan men zich idealer vertolker denken van het moderne pianospel, dat Dubussy heeft gecomprimeerd in zijn werken. Een wonderlijk schone avond voor een

diep geboeid publiek. De Kunstkring zal met vreugde gezien hebben, hoe het kerkgebouw tot de laatste plaats bezet was. Dit betekende, dat ruim 160 mensen aanwezig waren, een aantal dat de laatste jaren tot de vurige wensen van deze instelling behoorde. Immers met dit aantal bezoekers weet de Kunstkring zich gedekt tegen te grote uitgaven en blijven er mogelijkheden voor de toekomst.

Voor welke moeilijkheden zal de Kunstkring zich echter geplaatst zien, als in Juni het duo Fuchs-Balsam naar Aruba komt. Waren er voor Ferber nog een tiental kaarten te krijgen, voor dit tweetal zal dat zeker niet het geval zijn. Vroegtijdige voorverkoop en plaatsbespreking kunnen hier slechts een oplossing brengen. Tenslotte is er altijd nog een noodoplossing door het afhuren van een gelegenheid met meer plaatsruimte.

Bij alle plaatsenmisere blijft het een gelukkig teken, dat de publieke belangstelling zozeer is toegenomen, dat men eerstdaags niet meer om publiek, doch om plaatsruimte verlegen komt. Dient de schouwburg-affaire niet met voortvarendheid en heel veel „push" tot een zeer spoedige oplossing gebracht te worden ???

J.S.

Albert Ferber

ROSSINI'S: DE BARBIER VAN SEVILLA

Rossini was een wonderkind, dat reeds op 18-jarige leeftijd als operacomponist debuteerde. Als hij 21 jaar oud is, schrijft hij zijn Tancredi en wordt daardoor binnen enkele maanden de lieveling van het land. Vanaf dat ogenblik schrijft hij de ene opera na de andere. In het totaal ongeveer 40. Wanneer hij 37 jaar oud geworden is, legt hij de pen neer en schrijft verder tot aan zijn dood geen enkel werk van betekenis meer. Rossini's scheppend leven is in twee perioden te verdelen. Allereerst is daar de Italiaanse periode, met als hoogtpunt de Barbier van Sevilla. Zijn opera's zijn steeds zangopera's. Hij bewonderde de virtuoze stemprestaties van zangers en zangeressen uit zijn tijd en heeft voor deze artisten vele dankbare partijen geschreven. Kenmerkend voor deze periode zijn het gebruik van het staccato en de melodisch expressive cantilene, die vaak ingewikkeld van ritmiek is. Verder draagt Rossini de coloratuur een zeer warm hart toe. Het solisten-ensemble gaat bij hem boven het koor en in zijn recitatieven zien we een veelvuldige toepassing van het presto-parlando. Daardoor bereikt hij in zijn werken vaart en elan.

In zijn franse periode grijpt hij naar de middelen van de franse opera. En zo vinden we uitgebreide koor- en balletscenes, die hem eigenlijk maken tot epigoon en zijn persoonlijke kracht niet tonen. Dit heeft Rossini zeker zelf ingezien en het pleit voor zijn zelfkennis, dat hij er spoedig een punt achter gezet heeft. Helaas had dit ook ten gevolge, dat hij het componeren geheel staakte.

De Barbier van Sevilla dateert uit het jaar 1816.

Toen werd deze opcra in Rome voor het eerst uitgevoerd. We vinden er dezelfde personen in terug als in Mozart's Le Nozze di Figaro. Het is een komische opera in 2 bedrijven, die ons de avonturen beschrijft van graaf Almaviva en zijn vurig beminde Rosine, een knap en rijk meisje. Graaf Almaviva kan bet echter niet alleen en roept daarom de hulp in van Figaro, de barbier, die om zijn handigheid en sluwheid in gebeel Sevilla bekend is. Deze gewiekstheid blijkt voldoende uit zijn entree-aria: Largo al factotum della città, in vrij nederlands vertaald: Maak plaats voor het manusje-van-alles van de stad. Almaviva is dus wel aan het juiste kantoor. Eerst raadt Figaro hem aan zich bij Rosines oom Bartolo te laten inkwartieren en later treedt de graaf als muziekleraar van Rosine op. We moeten echter niet vergeten, dat ook Bartolo zelf zijn oog op Rosine heeft laten vallen, niet alleen om het aardige snuitje, maar meer nog om de centen. Dat Bartolo dus steeds achterdocht koestert is begrijpelijk. Er doen zich nogal wat verwarde situaties voor, die een ogenblik de schijn geven, dat Bartolo aan het langste touwtje trekt, maar tenslotte is het toch de graaf die het huwelijkscontract tekent. Dit levert hem wel Rosine, maar niet baar centen op. Deze komen aan Bartolo en de oplossing stemt beiden tot tevredenheid. Dat ook Figaro zijn aandeel in de bruidsschat heeft laat zich gemakkelijk begrijpen.

J.S.

EMILE LITTRÉ EN ZIJN DICTIONNAIRE

Paul Emile Littré, die leefde van 1801-1881, was een Frans filosoof, medicus en taalgeleerde van wereldfaam, die zijn naam heeft geschonken aan het grootste, beroemdste en uitvoerigste woordenboek van de Franse taal, dat nog heden ten dage onschatbare diensten bewijst aan de minnaars van die mooie taal, die politiek en economisch gezien minder belangrijk is dan ze in de 17de en 18de eeuw was, maar die nog steeds de sleutel is tot één van de rijkste culturen, die de mensheid ooit gekend heeft.

Littré was veertig jaar en had zojuist een tweetalige uitgave in tien delen van de werken van de Griekse medicus Hippokrates bezorgd, die nù nog als een standaardwerk geldt en die hem het in Frankrijk zozeer begeerde lidmaatschap van de Académie Française had opgeleverd, toen de uitgever Hachette, die een studievriend van hem was - Hachette is nog steeds een van de grootste Franse uitgeverijen - hem verzocht een etymologisch woordenboek van de Franse taal te schrijven. Littré, die de moeilijkheden voorzag, die een dergelijke opgave met zich zou meebrengen heeft deze opdracht vijf jaar in beraad gehouden. In die vijf jaar rijpte langzaam het plan in hem van het woordenboek, dat zijn naam bekend zou maken tot in onze dagen en toen Hachette er hem toe aanzette, eindelijk een besluit te nemen, stemde Littré toe, na de opdracht nóg 24 uur in beraad te hebben gehouden, 24 uur, waarin hij, zoals hij schrijft, geen oog dichtdeed, want hij voorzag, dat deze taak tot in hoge ouderdom op zijn schouders zou blijven rusten.

De titel van het werk luidde nu: Dictionnaire de la langue française en het zou omvatten: alle Franse woorden met een verklaring van de herkomst uit andere talen, het etymologisch gedeelte; een historisch gedeelte, waarin de ontwikkeling van ieder woord zou worden nagegaan aan de hand van teksten vanaf de 12de tot en met de 19de eeuw en de verschillende betekenissen van ieder woord, toegelicht met voorbeelden uitsluitend uit de werken van de grote Franse schrijvers, een lexicologisch gedeelte dus.

Dat was de opzet, maar nu de uitwerking.

Het gereedmaken van het manuscript kostte Littré 15 jaar onafgebroken arbeid. Mét het ontstaan van het manuscript, groeide bij hem het besef, dat hij zijn tijd rigoureus moest indelen, daar anders het eind helemaal niet te voorzien zou zijn. Hij stond om acht uur op - Bien tard pour un homme pressé comme moi - merkt hij op en terwijl men zijn kamer in orde brengt, begint hij met het werk. Op de verloren ogenblikken komt het aan, zegt hij en hij haalt het voorbeeld aan van zijn vriend kanselier d'Angnessau, wiens vrouw zo weinig punctueel was met het eten, dat hij altijd moest wachten. Na een jaar bood hij zijn echtgenote een boek aan, dat hij geschreven had gedurende de uren, dat zij het diner bereidde, met de woorden: „Voilà l'oeuvre des avant-dîners". 's Morgens werk voor de Académie, 's middags ander wetenschappelijk werk en 's avonds van 8 tot 3 uur 's nachts de dictionnaire; en dat vijtien jaar lang. Wie wel eens geprobeerd heeft systematisch en enkele jaren achtereen te werken volgens een zelfopgelegde discipline, kan bevroeden wat dat betekent.

De stapel papieren in het studievertrek groeide gestadig en toen men met de druk begon, bestond hij uit ruim 415.000 dichtbeschreven bladen, alfabetisch geordend en verdeeld in 415 partijen van 1000 stuks. In 1859 begon het drukken, Littré was toen 58 jaar en het zou tot 1872 duren, eer het werk klaar was. Dertien jaar van onafgebroken zetten, drukken en corrigeren van drukproeven, slechts éénmaal onderbroken tijdens de Frans-Duitse oorlog in

1870. Toen leek het een ogenblik alsof de vrucht van zoveel eruditie, liefde voor de taal en schier bovenmenselijke wilskracht nog ten offer zou vallen aan het oorlogsgeweld.

De Duitsers belegerden Parijs en Littré beducht om het lot van zijn levenswerk, liet acht grote kisten vervaardigen, waarin de resterende 215.000 bladen opgeborgen werden, waarin ze in de kelders van de uitgeverij Hachette werden ondergebracht. De omgeving van het huis van Littreé bleef gespaard, de buurt van de uitgeverij Hachette kwam om in de vlamen, uitgezonderd de uitgeverij en een belendend perceel.

Toen de Duitsers eenmaal weg waren, hervatte men het werk en op 4 juli 1872 was de gigantisch arbeid voltooid: een schatkamer der Franse cultuur, onuitputtelijk en rijk als geen werk daarvoor.

Er zijn ogenblikken geweest, waarop Littré gewanhoopt heeft aan zijn onderneming en waarop hij uitroept: Mes amis, ne faites jamais de dictionnaire !, maar hij heeft volgehouden en het succes mogen beleven, dat zijn werk hem schonk: bij verschijning was het meteen uitverkocht, iets wat niemand had verwacht. Wie zou zich zo'n geleerd, groot en duur werk aanschaffen ? En toch, het feit blijft: Littré werd populair. Hij werd enige malen herdrukt en toen drufde geen enkele uitgever het meer aan: het was te duur en te riskant

Tot de Club français du livre te Parijs het plan opvatte voor een geheel nieuwe herdruk en zijn leden hierover raadpleegde. En zie: de betovering van Littré's reuzenarbeid was nog niet uitgewerkt. Duizenden liefhebbers tekenden in en François Mauriac, de grootste katholieke schrijver van onze tijd, schreef: „Ik bezit twee exemplaren van Littré, één voor mijn huis in Parijs, de andere voor mijn buitenhuis, Uw uitgave zal mijn reis-Littré worden."

We kunnen de Club français du livre niet dankbaar genoeg zijn voor deze moderne Littré. Vóór deze herdruk was het werk alleen antiquarisch te krijgen, tegen fabelachtige prijzen en nu kan iedere minnaar van de taal van Molière, Marivaux en Bernanos het tegen een redelijke prijs verwerven en zich daarmee toegang verlenen tot de wondertuin der Franse cultuur, geleid door de encyclopedische kennis, de geest en het onfeilbare oordeel van de bescheiden geleerde, die kans zag in 15 jaar de persen een hoeveelheid copie te bezorgen, die in één kolom gedrukt, ruim 37 km lang zou zijn.

Ch. W.

RADIO-PROGRAMMA
van 19 Mei - 23 Juni

Zondag 19 mei:
- Inleiding te houden door de Heer Chr. Westrate
- Rimsky-Korsakov: Shcherezade
- M. Ravel: Daphnis et Chloe, suite No. 1

Donderdag 23 mei:
- W. A. Mozart: Die Zauberflöte. Eerste deel

Zondag 26 mei:
- W. A. Mozart: Die Zauberflöte. Tweede deel

Donderdag 30 mei:
- Operettemuziek

Zondag 2 juni:
- Causerie door de Heer Chris Westrate
- Mahler: 1ste Symphonie
- Brahms: Ouvertures

Donderdag 6 juni
- Lichte Muziek

Zondag 9 juni
- Causerie door de Heer Chris Westrate
- Schubert: 4de Symphonie (tragische)
- Beethoven: Eerste Pianoconcert in C. Solist: Rudolf Serkin
- Pianomuziek

Donderdag 13 juni:
- Chopin: Les Sylphides
- Schumann: Pianoconcert: Soliste: Clara Haskil
- Vioolmuziek

Zondag 16 juni
- Causerie door de Heer Chris Westrate
- Britten: Variaties en Fuga op een thema van Henry Purcell

Donderdag 20 juni
- G. Rossini: De Barbier van Sevilla. Eerste deel

Zondag 23 juni:
- G. Rossini: De Barbier van Sevilla. Tweede deel

CULTURA - PRIJSVRAAG

Ons nieuwe raadsel brengt u een fragment uit drie verschillende boeken van drie verschillende schrijvers. Op uw oplossing dient u de titels en de schrijvers van deze drie boeken in te vullen en verder rest dan nog inzending naar het adres van de redactie, Eagle 12, Oranjestad. Voor 30 mei a.s.

Fragment 1:

. . . We hoorden niet, of er bij de slapers een plaatsvervanger zou komen voor Jan Lucas. Ze schenen het met hun vijfen best af te kunnen. Proudhong maakte er nog altijd niets uit, om eens een keer meer per week in het kasteel te gaan slapen, het beviel hem best en het bleef hem en zijn vrouw goed doen. En ook Govert van Engelsen had graag een beurt in de week meer, vooral als het tegen de winter zou lopen, want Engelien verwachtte haar tweede en hij spaarde er zijn vergoeding voor.

Nooit hadden wij zo'n mooi najaar gehad, zo'n mooi geel en goudig worden van het lover der bomen rond het kasteel......

Fragment 2:

. . . Het landhuis Vredenburgh lag, op ongeveer een half uur rijden van Midden-Beemster, aan de Zuiderweg. Alewijn had dominee Wolff en zijn vrouw doen afhalen met een open koetsje, de zwarte palfrenier was gelukkig niet meegekomen. Elisabeth genoot van de rit door de in sappigheid badende polder; de kikkers kwaakten lustig in de kroosbedekte sloten, de vogels zongen, de vette aarde rook naar vruchtbaarheid. Zij genoot ook bij het vooruitzicht, het grote huis van nabij te zien; Wolff had haar ietwat spottend verteld, dat Alewijns huis het raadhuis van Amsterdam naar de kroon dorst steken.

Het was elf uur, toen het stevig in de riemen hangende voertuig met een zwaai de hoge, met gebeeldhouwde vazen versierde inrijpoort binnen reed......

Fragment 3:

. . . Na de dood van baron Amadé leefde zijn weduwe in haar vertrekken op Jericho. Na de eerste moeilijk maanden had ze zich geschikt in haar lot; ze leidde het huishouden geheel volgens de zin van haar zoon. Rosalie was haar vertrouwde dienstmaagd, bracht haar bevelen over, en hoewel het leek, dat de oude douairière geheel teruggetrokken leefde, ontging haar weinig of niets van de kleine ongerechtigheden, die in het huishouden gebeurden......

NIEUWS VAN DE MUZIEKSCHOOL

Ingaande 1 Mei is de Arubaanse Muziekschool verplaatst naar de Beatrixstraat 46. Zoals U weet zijn we nog steeds niet een gebouw rijk waarin we alle lessen, privé en in clubverband, kunnen geven. Dus tot de voltooiing van de Nieuwe Schouwburg moest alles bij ondergetekende aan huis geschieden. Daar de behoefte aan gelijktijdig lesgeven en aan het vormen van meer clubjes echter steeds groter werd, besloten we naar een ruimer gelegenheid uit te zien. We kunnen nu ook verwachten dat er in de loop van mei al vast een zangklas voor kleuters zal worden opgericht. Tot de voltooiing van de Schouwburg kunnen wij een groep van 20 à 25 kinderen wekelijks in een clubje ontvangen. Wanneer dat precies zal zijn kunnen wij nu nog niet mededelen. Maar via de pers en ook via een oproep tijdens het muziekschoolkwartier van Voz di Aruba (U luistert toch ook geregeld op dinsdagavond om 8 uur 15 ?) zal de tijd bekend gemaakt worden dat de ouders hun kinderen kunnen opgeven. Het gaat hier om kinderen van ongeveer 4 tot en met 6 jaar. Het kroost zal worden bezig gehouden met zangspelletjes, liedjes, enz. Zelfs zal het in de toekomst mogelijk zijn om van deze zangklas-repetitie een radiouitzending te maken.

En is eenmaal het „Gebouw" klaar dan wordt de groep uitgebreid met kinderen van 6 tot 9 en van 9 en ouder. De grote meisjes zullen zich dan meer bezig houden met het „echte zingen", en het opvoeren van operettes, enz.

Het doet ons genoegen dat de belangstelling voor ons radiokwartier steeds groeit. In de loop van de maand mei zullen wij de programma's geregeld in het Nederlands, Papiamentu, en Engels gaan geven, zodat het gehele eiland meer en meer op de hoogte kan komen van het werk van de Muziekschool.

R. H.

MUZIEK KENNEN DOET MUZIEK GENIETEN (8)

We zagen hoe in de vroege Middeleeuwen de Troubadours door Zuid-Frankrijk trokken. Ze waren liedzangers en hun repertoire bestond uit minneliederen, liederen die allerlei gebeurtenissen uit het dagelijks leven, en vooral de politiek bezongen. Ze trokken van kasteel naar kasteel en verspreidden zo hun liederenschat over geheel Zuid-Frankrijk.

Ook in andere landen vond hun kunst navolgers.

vervolg blz. 13.

CULTURA JEUGDRUBRIEK

DE GESCHIEDENIS VAN EEN ONTDEKKING.

De directeur van het natuurkundig instituut van de universiteit van Würzburg, Wilhelm Konrad Röntgen, keek op die koude Novembermiddag van het jaar 1895 nogmaals door het raam van zijn laboratorium naar de kale boomtoppen. Toen vermande hij zich en sloot de ramen zo voorvuldig dat ook niet de minste lichtstraal nog in zijn werkvertrek kon doordringen. Hij onderzocht dit verschillende keren door het licht uit te draaien, dat in het vertrek brandde.

Op zijn werktafel had hij een proef klaargemaakt, die hij nogmaals met evenveel liefde als zorgvuldigheid onderzocht. Een hele rij draden liep naar een vacuumbuis. Nogmaals ging hij na of alle draden goed zaten, voordat hij de buis zorgvuldig met een stuk zwart karton omsloot. Geen nog zo gering lichtschijnsel mocht uit de buis vallen. Hij had nu een volkomen verduisterd vertrek nodig.

Het duurde een hele tijd, voordat professor Röntgen over zichzelf en de proef tevreden was. Terwijl hij zichzelf toeknikte, doofde hij het licht. Eindelijk... het was zo ver, niet het minste lichtschijnsel was meer in zijn vertrek aanwezig. Het was stikdonker om Röntgen, terwijl buiten boven Würzburg een vermoeide herfstzon de kou niet vermocht te verdrijven. Voorzichtig tastte Röntgen naar de kleine schakelaar, die hij aan de rand van de tafel bevestigd had. Hij haalde hem over. Stroom liep door de vacuumbuis. Na een poosje draaide Röntgen zich boos om. Daar was tóch licht in het vertrek. Hij schakelde de vacuumbuis uit, en alles was weer donken. Wie fopte hem dan? Hij draaide het licht in het vertrek weer aan. Niets!

Kwaad begon hij opnieuw. Hij deed de lamp uit, schakelde de kathode-straalbuis in... en daar zag je ginds aan de wand weer een flauw, groenachtig schijnsel. Hetzelfde spelletje werd herhaald: licht aan, weer uit, weer dat groenachtige schijnsel aan de wand. Nu werd het de professor te gek. Hij liep naar de wand en onderzocht ze. Daar stonden allerlei glazen en flessen en een plaat, die hij enige dagen tevoren tijdens een proef met lichtgevend zout had bestreken. Was deze plaat krankzinnig geworden?

Hij zette ze op een andere plaats en draaide het licht weer uit. Toen hij de buis inschakelde begon de plaat ook thans weer te lichten. Röntgen ging voorlopig maar eens zitten. Wat was er toch gebeurd? Ongetwijfeld waren er raadselachtige stralen aan het werk, die slechts uit zijn buis konden komen en bij het vallen op het lichtscherm dit deden lichten. En dat ondanks het feit, dat hij de buis met dik zwart karton had afgeschermd. Vreemd, vreemd! Hij beet op zijn onderlip. Hij was er zich niet van bewust, dat hij op het punt stond een sensationele ontdekking te doen.

Met een mes sneed hij nieuwe lagen dik karton af. De vacuumbuis verdween achter een steeds dikker wordende muur van karton, maar... het scherm bleef onverstoorbaar lichten, zodra Röntgen een stroom door de buis zond.

„Wat zijn dat voor stralen?" mompelde Röntgen voor zich heen. Deze vraag stelde hij zichzelf meermalen. Later fluisterde hij zichzelf toe: „Laten we ze voorlopig eens X-stralen noemen. X is altijd goed, als men niet weet, wat men voor zich heeft."

Hij begon nu boeken tussen de buis en het scherm te houden. Op de een of andere manier moest hij dat lichten toch kunnen verhinderen. Toen hij nauwkeurig toekeek, zag hij zijn hand. Maar wat voor een hand! Ze bestond uit beenderen!

Na een poosje begon de professor het zonderlinge spelletje opnieuw. Zonder zijn hand open te snijden bekeek hij haar beenderenstelsel. Steeds nieuwe voorwerpen sleepte hij aan en liet de raadselachtige stralen er doorheen dringen. Schroevendraaiers, koffiekopjes, zijn schoenen, de punt van zijn volle baard, de horloge-ketting, alles wat in zijn nabijheid lag, hield hij in de stralen. Het was een vreemd ademenemend spel, waarvan hij zich niet meer kon losrukken.

Het was al diep in de nacht, toen men de directeur van het Natuurkundig Instituut en tevens ook Rector van de universiteit van Würzburg naar huis zag snellen. De X-stralen waren ontdekt. In 1901 ontving Röntgen hiervoor de eerste Nobelprijs, die ooit voor natuurkunde werd verleend.

NIEUW RAADSEL

Hij werd op 14 Januari 1875 te Kaysersberg in de Boven Elzas geboren. Hij studeerde eerst voor dominee. Later werd hij doctor en professor in de Godgeleerdheid. Daarna zien we hem op ouderde leeftijd nog gaan studeren voor arts. Het lot van de Afrikaanse negers had hem zo gegrepen, dat hij deze mensen het geloof en de gezondheid wilde brengen.

Hij is echter niet alleen een geleerde, een wijsgeer en een arts; hij is ook een groot musicus. Zijn groot

musicaal talent is hem steeds van pas gekomen als hij de gelden voor zijn reizen naar Afrika, de medikamenten en het bouwmateriaal bij elkaar moest brengen. Dan reisde hij door heel Europa en gaf er zijn befaamde Bachconcerten op het orgel.

De aankomst in Lambarene, in Frans Kongo, samen met zijn vrouw, bracht hem direct in aanraking met de ellende, de ziekten en het afschuwelijk bijgeloof van de inlandse bevolking. Hij bouwde in Lambarene een heel dorp, hoofdzakelijk barakken voor de ernstige zieken.

Zijn levensdoel is welvaart, vrede en geluk bij de arme Kongolezen te brengen. Hij is niet alleen een groot mensenvriend, maar ook de dieren liggen hem na aan het hart. Antilopen, een pelikaan, papegaaien en een paar kleine gorilla's zijn de medebewoners van de eenvoudige dokterswoning in Lambarene.

Een grote teleurstelling betekende zijn internering door de Fransen. Tijdens de eerste wereldoorlog werd hij zelfs uit Frans Kongo weggevoerd naar een kamp. Toen hij zich na de wereldbrand in 1924 weer naar de Kongo begaf, vond hij daar van alles wat hij daar destijds had opgebouwd bijna niets meer terug.

Opnieuw ging hij aan het werk en bouwde er van het geld, dat hij weer door orgelconcerten had bijeengebracht, een tweede hospitaal. De bouw van dit hospitaal kostte hem zijn hele kapitaal. Wederom reisde hij door Europa, nu vooral door Nederland. Gelukkig dekten de inkomsten van de door hem geschreven boeken een belangrijk deel van de hoge kosten, die met de exploitatie van een hospitaal gepaard gaan.

Deze man, die zijn leven voor dat van anderen inzet, werd in 1952 met de Nobelprijs voor de vrede bekroond. Deze bekroning van zijn edelmoedig werk komt hem ten volle toe.

Wie is deze man ???

Inzenden aan P.O. Box 216, San Nicolas, met vermelding van naam, adres, leeftijd en school.

Inzenden voor 20 mei a.s.

In Duitsland trokken de Minnesänger door het land. Hun naam geeft het al aan: zij bezongen in hoofdzaak de liefde en dan op zoetvloeiende wijze naar het gebruik van die tijd. Daar hun kunst typisch een kunstvorm was van voornamen voor voornamen - zij reisden immers slechts naar kastelen en hoven - noemt men hun liedkunst hoofse kunst.

Nu volgen wij nog even de liedkunst van de Troubadours, Trouvarcs, en Minnesänger, omdat deze steeds de enige vertegenwoordiging blijft van de langzamerhand uitstervende éénstemmigheid. Deze zangers dragen weliswaar steeds een snaarinstrument met zich mede, maar dit diende meer om de toon aan te geven, dan om te begeleiden. Hun hoofse kunst is omstrekers het jaar veertienhonderd in Duitsland tot een burgerlijke kunst geworden. We kunnen dat begrijpen als we zien hoe de steden steeds meer in omvang toeneen en de centra van cultuur steeds meer verplaatst worden van de hoven en kastelen naar de kerken en steden. Zo gingen de Duiste ambachtslieden in hun vrije tijd muziek beoefenen en componeren, en leidden zo de hoofse kunst van de Minnesänger in een burgerlijk vaarwater. Deze ambachtslieden, die dus in het dagelijks leven beroepen als timmerman, metselaar, schoenmaker, enz. uitoefenden, richtten het gilde van de Meistersinger op. Het doet ons zeer vermakelijk aan om te zien hoe deze Meesterzangers moeite deden om een volmaakte liedkunst te krijgen. De Troubadours en Minnesänger waren artisten. Zij waren van onbezorgde en vrije levenswandel en het trekken zat hun in het bloed. De liederen die zij achter lieten getuigen van een kunstzinnige geest. Maar toen de Duitse Ambachtslieden de liedkunst van de Meistersinger gingen overnemen, werd het anders. De Meistersinger kwamen in de avonduren op vaste tijden bijeen. Ze stelden strenge regels samen die een handleiding moesten zijn tot het schrijven van liederen. Zonder deze wetten en regels was het volgens hem onmogelijk om goede, artistieke liederen te componeren. Een dergelijke kunstbeoefening vinden wij enige eeuwen later in de Nederlanden bij de Rederijkers. Al bewogen deze mensen zich op het gebied van de dichtkunst, zij gingen van het zelfde standpunt uit als de Meistersinger: Een ieder die zich strikt aan de wetten en regels houdt kan een kunstwerk produceren.

Zo moest men als men tot het gilde van de Meistersinger wilde toetreden, eerst beginnen als leerjongen. De regels voor het dichten en componeren moesten uit het hoofd geleerd worden. Had men dit onder de knie, en waren de nodige proeven van bekwaamheid afgelegd, dan werd men bevorderd tot dichter. Dan moest men beproeven de stroeve keel uit de plooi te krijgen, en hiertoe allerlei opgegeven oefeningen zingen. Was dat alles bereikt, dan kreeg men de titel van Zanger. Maar om tenslotte het zware eindexamen te doorstaan om de titel Meesterzanger te verwerven, kwam nog heel wat kijken! In de kerk, de vergaderplaats van de Meistersinger, stond de jury, bestaande uit vele oude, vergrijsde Meesterzangers, opgesteld. De candidaat voor de titel Meesterzanger moest allerlei zware opgaven voorzingen, en de jury tekende op een stuk lei de fouten aan met een kruisje!

Veel liederen van artistieke waarde zijn uit deze tijd niet bewaard gebleven en dat is waarlijk geen wonder. We weten zoveel af van de praktijken van deze Meistersinger, omdat de componist Richard Wagner de wereldberoemde opera "Die Meistersinger van Nürnberg" schreef. Hij voelde zich zeer aangetrokken tot het onderwerp en maakte van de praktijken van de Meistersinger een grondige studie. Het resultaat was een kostelijke komische opera, die in de geschiedenis zijns gelijken niet heeft. Vele muziekkenners beschouwen dit werk dan ook als zijn grootste meesterwerk. Zijn de andere opera's van Wagner door hun eindeloze breedsprakigheid haast niet meer te genieten, dit werk is wat korter en krachtiger en stelt op bijzonder geestige wijze de praktijken van de meesterzangers aan de kaak, terwijl juist degene die zich in zijn artistieke opwellingen niet aan de regels kan en wil houden, Walter von der Vogelweide, de held van het verhaal wordt!

Rien Hasselaar.

DE PAPIEREN WERELD

Ieder jaar verschijnen er in de gehele wereld 5.000 miljoen boeken, ten minste, als wij het met de definitie van wat een boek is eens kunnen zijn, die door de Unesco wordt aangehouden. Er is sprake van een boek, aldus deze definitie, wanneer wij te maken hebben met een niet-periodieke uitgave van 49 of meer bladzijden. Onder deze definitie van het boek valt dus ook het pamflet.

Er bestaat echter nog lang geen overeenstemming in de wereld over wat een boek nu precies tot een boek maakt. In het Verenigd Koninkrijk gaat men er van uit dat een boek ten minste zes pence moet kosten; in Ierland en Italië moet een boek minimaal 100 bladzijden tellen; in Hongarije echter maar 64 en zo zouden wij door kunnen gaan in een reeks van

steeds bescheidener eisen, tot we op IJsland terecht komen, waar men reeds over een uitgave van minimaal 17 bladzijden van een boek spreekt.

De Unesco streeft er naar haar definitie van het boek om statistische redenen overal aangenomen te krijgen; dat boeken en pamfleten er beide onder vallen, maar dat deze afzonderlijk geregistreerd worden, dat schoolboeken, atlassen enz. ook als boeken zullen worden meegeteld, zodat men over de gehele wereld een standaard, heeft volgens welke men telt. Al deze bijzonderheden en nog veel meer zijn te vinden in het laatste nummer van het voortreffelijke Unesco-orgaan „The Courier" dat dit keer geheel gewijd is aan de wereld van het boek.

Scheve verdeling

Ieder jaar komen er vijf miljard boeken van 's werelds persen, als we de Unesco definitie volgen, dat lijkt een enorm aantal, maar komt neer op twee boeken per hoofd van de wereldbevolking, die ongeveer twee en half miljard zielen telt. Uiteraard zijn de publicaties niet zo gelijkmatig over de wereld verdeeld, er zijn landen met een zeer grote oplage en landen met een zeer kleine. Driekwart van alle boeken, die in de wereld verschijnen, komen uit tien landen, negentiende van alle boeken worden slechts in acht talen gepubliceerd en 70% van alle vertalingen worden slechts in vier talen gedaan. Deze gegevens zijn ontleend aan een boekje van de adjunct-secretaris van de Engelse uitgeversvereniging, R.E. Barker, „Books for All" genaamd, dat werd geschreven in opdracht van de Unesco en volgens welke problemen betreffende de internationale boekhandel moesten worden onderzocht.

17 landen brachten in 1955 175.930 titels uit, of een zeer groot deel van de wereldproductie. De Sowjet-Unie staat boven aan met 54.732 titels, daarop volgt Japan als een van de twee niet-Europese landen (het andere is Thailand met 5.475) die tot deze kopgroep behoren met 21.653. Andere landen die boven de 10.000 titels per jaar uit komen zijn, het Verenigd Koninkrijk, West Duitsland, de Verenigde Staten en Frankrijk. Nederland komt op de achtste plaats met 7.353 werken, waarvan vele vertalingen.

Toch geeft het aantal titels, dat in een jaar verschenen is ons nog geen goed beeld van de „Leeshonger" van de bevolking. Immers het aantal titels zegt ons niets over de oplage. Het aantal boeken per hoofd van de bevolking kan ons een betere indruk geven. Nederland komt er dan het beste af met het hoogste aantal per capita; Zwitserland slechts iets minder. Wonderlijk genoeg zijn het dus de kleine landen, die met de grootste productie in verhouding tot hun bevolking komen. Grote producenten-landen als de Verenigde Staten of de Sowjet-Unie blijven hier ver bij achter.

Toch mogen wij van een scheve verdeling spreken. Slechts enkele landen behalen een redelijke boekproductie, het gros echter, vooral de onderontwikkelde landen, moeten het practisch zonder dit zo uiterst belangrijke (juist voor de ontwikkeling) cultuurgoed doen. Natuurlijk zijn er allerlei problemen, waardoor men de boekproductie niet zonder meer kan opvoeren. Een van de belangrijkste is natuurlijk het analfabetisme, dat nog onder het overgrote deel van de mensheid bestaat. Maar men heeft anderzijds juist boeken nodig om het met succes te bestrijden.

Een tweede vraagstuk is dat der vertalingen. 22% van alle boeken zijn in het Engels, gevolgd door het Russisch met 17%, Duits 15%, Japans 12%, Frans 10%, Spaans 7.5%, Italiaans 6.7%, Portugees 5.4% en Chinees 4.8%. Deze landen exporteren wel boeken, maar dan in de taal, waarin zij zijn geschreven. Het Verenigd Koninkrijk is de grootste exporteur, de Verenigde Staten komen op de tweede plaats, daarna in volgorde van afnemend belang, Frankrijk, Nederland (i.v.m. de export naar de Benelux en naar Indonesië), West Duitsland, Spanje en Zwitserland.

De moeilijkheid om de onderontwikkelde gebieden van gedrukt materiaal te voorzien zit niet zozeer in de techniek van de zaak, omdat er verschillende machines en technieken zijn, om boeken in kleine oplagen te produceren, maar in het vinden van vertalers en auteurs, in het verkrijgen van materiaal zoals zetsel e.d., in het verspreiden van het product in gebieden met slechte verbindingen en grote afstanden, maar bovenal in het vinden van geld om dit alles te financieren, aldus een commissie van opvoedkundige experts in hun rapport aan de Unesco in 1951. Hopelijk komt dit geld spoedig ter beschikking, het is een bittere noodzaak.

In Nederland

Zoals wij reeds schreven slaat Nederland op dit gebied een bijzonder goed figuur. Niet alleen worden hier de meeste boeken per hoofd van de bevolking gepubliceerd, maar als exporteur van boeken komt Nederland op de vierde plaats, direct achter de grote mogendheden.

Het Nieuwsblad voor de boekhandel heeft zojuist de gegevens van de boekenmarkt over 1956 gepu-

vervolg blz. 17.

NORA KOVACHS en ISTVAN RABOVSKY in De Veer Theater.

Het optreden van de beroemde Hongaarse artisten in de Veer Theater is in alle opzichten een groot succes geworden. De Veer Theater was practisch uitverkocht en wat het duo Kovach-Rabovsky op het podium presteerde was van een dergelijk formaat, dat met recht gesproken kon worden van een zeer hoogstaande avond. Ook de pianist Howard Scheldon Bahr, toonde zich een slagvaardig begeleider en daarnaast solist met opmerkelijk talenten.

Bij alle lof, die artisten en de Kunstkring moet worden toegezwaaid blijkt echter de indruk, dat de voorstelling leed onder het gebrek aan een behoorlijk podium. Dit euvel vormde voor het Hongaarse duo een ernstige belemmering en deed daardoor afbreuk aan onderdelen van de verschillende dansen. Opnieuw werd op deze avond het grote gemis van een goed geoutilleerde zaal met groot podium gevoeld. Daarnaast zullen deze feilen de Kunstkring beletten in de toekomst gezelschappen met meer dan twee personen voor een optreden op Aruba te engageren. En dat is zeker te betreuren, omdat deze voorstelling bewezen heeft, dat het grote publiek zeer tot deze uitvoeringen wordt aangetrokken.

Met dat al was de derde avond van de actieve Kunstkring opnieuw een zeer groot succes en het feit, dat deze avond nu eens niet „kostte" zal zeker ook de Kunstkring veel genoegen doen. En als er toch nog wat gewenst mag worden, dan is het wel dit: dat we dit schitterend dansende echtpaar nog eens terug mogen zien op ons, op het gebied van ballet niet verwende eiland.

blieeerd, waaruit blijkt, dat er in verhouding tot 1955 geen grote veranderingen hebben plaats gehad. In 1955 verschenen 7353 boeken tegen 7292 in 1956, waarvan 911 romans en 104 diehtwerken. Als we naar de rubrieken zien, zijn de gebieden, waarop de grootste veranderingen in het aantal titels optraden wel:

	1955	1956	
wijsbegeerte enz.	143	185	(+42)
godsdienst	423	355	(—68)
politiek	352	396	(+44)
aardrijkskunde	264	199	(—65)
exacte wetenschappen	813	854	(+41)
toneelwerken	120	73	(—47)

Er wordt in Nederland bijzonder veel vertaald, in 1956 verschenen ruim 1.000 vertaalde werken, waarvan de meeste uit het Engels (ongeveer 600) 813 Nederlandse werken verschenen in een vreemde taal tegen 959 in 1955. Opvallend is bij het bestuderen van de statistieken, dat er sinds 1939 zo weinig verandering is gekomen in het totaal aantal verschenen titels, dat om de 7.000 blijft schommelen.

Verheugend is het te zien hoe jaarlijks het aantal leerboeken voor het vakonderwijs stijgt, nu weer van 324 in 1955 tot 466 titels in 1956. Het aantal schoolboeken is sterk gestegen.

Geef de ruimte aan het boek

Het is eigenlijk verbazingwekkend, dat vele landen nog steeds de handel en de vrije uitwisseling van boeken belemmeren. 12% van alle landen heffen invoerrechten, 40% een binnenlandse belasting en 70% valuta-restricties op boeken. Hierdoor maken de landen het dus hun eigen bevolking moeilijker zich te ontwikkelen, een hoogst eigenaardige toestand. Boeken zijn geen luxe, maar in de moderne wereld een noodzaak en een levensbehoefte geworden.

De V.S. heffen een ad valorum invoerrecht van 5% op Engelse boeken, dit betekent aldus Barker, een inkomen voor de Amerikaanse regering van $500.000 per jaar, of minder dan 0.000002% van het totale Amerikaanse nationale inkomen. In feite brengt dit invoerrecht minder op dan het kost en de staat zou er dus alleen maar voordeel bij hebben als het werd afgeschaft. Het is bijna in alle gevallen, waar belemmeringen aan de vrije boekhandel worden in de weg gelegd, zoals in de V.S., de staat heeft er geen voordeel van, doch het lezend publiek wordt benadeeld.

Er moge dus snel ruimte gegeven worden aan het boek, op alle mogelijke manieren, want indachtig de spreuk, die men op het uithangbord van een Amsterdamse boekhandelaar in de Kalverstraat kan vin-

den „eer schept men water met een zeef, dan wijsheid zonder boeken", zijn boeken een zeer voorname bron van kennis, een bron, die men moet toestaan rijkelijk te vloeien.

W. Langeveld

PUBLIEK EN CULTUUR ONDER RECLAME-BEWIND

(S l o t)

De nieuwe band.

Slechts wanneer de kunstenaar, gelijk bijvoorbeeld de reclame-artist, en de ondernemer, in welke gedaante dan ook, dichter tot elkaar komen in een binding van gelijkgerichtheid, bloeit de oude „bond", genootschap als weleer. Maar hoe flauw is de afspiegeling dan vergeleken bij het geestelijk niveau van de vroegere samenleving van kunstminnaar en kunstenaar! Natuurlijk heeft de artist, teneinde zichzelf te blijven, de hand aan zijn sociale positie moeten slaan, en is op een zeker moment in de samenleving opgedoken als de figuur van de zelfbewuste, ietwat a-sociale, bohemien-kunstenaar. Het leven van Mozart is er een mooi voorbeeld van, hoe de kunstenaar zich om-stelt ten opzichte van zijn onmiddellijke omgeving. Men kan zeggen, dat dit gepaard gaat met de groei van het kunstenaarschap. Accoord, maar het genoemde sociale motief is er niet minder reden toe. En het is absoluut speculatief om te zeggen, dat de groei van het kunstenaarschap voor deze, voor de artist met geestelijk en materieel lijden gepaard gaande, omstelling bevorderd wordt. Het klinkt zo romantisch: de lijdende mens, die groeit in zijn scheppingskracht. Of: de kunstenaar moet lijden terwille van zijn kunst. Maar het is de gemakzucht van de twintigste eeuwse gezapige burger die deze uitspraken gecreëerd heeft. Omdat hij bang is de kunstenaar als gelijkberechtigd mens naast hem te zien, en hem liever accepteert als een dwerg of een gebochelde in figuurlijke, in geestelijke en in sociale zin.

De mens, die zó vreemd staat aan het kunstenaarschap heeft zeker geen deel aan het geestelijk „cultuur"-parlement". Dit „cultuur-parlement is een laatste redmiddel. Het brengt het menselijk element terug in een door geestelijke machinerie en reclamenajagende lieden onderdrukte kunst-creativiteit. Het ondervangt ook de persoonlijke tyrannie, die de vroegere band van elite en kunstenaar evengoed kenmerkte, naast het positieve dat er in school. Die tyrannie is echter, in zijn tegenwoordige verburgerlijking niet minder weerzinwekkend en nu ook fascistisch-kleingeestig. Komende generaties zullen wellicht deze eeuw bestempelen als de ont-geestelijking van de massa, ingezet door de vernietiging van de vrije, zogenaamd ongebonden, maar maatschappelijk wel-gesitueerde kunst. Daaraan doet alle tendentieuze politiek georiënteerde (klein)-kunst niets af, integendeel deze zogenaamd voor de massa gecreëerde kunst is de voorbode van de ondergang. De worsteling met het onbegrijpbare, die de moderne kunstenaar heeft ingezet, is ook een reactie op de automatisering van de betrekkingen tussen kunstenaar en publiek. Deze tekenen aan de wand dienen niet misverstaan te worden.

Bernard Yzerdraat.

PRIJSVRAAG

De oplossing van de vorige keer luidt: Nova Zembla.

Prijswinnaars:

Yvonne Nijbroek, Réaumurstraat 12, Oranjestad
Ro Almay, Savaneta 30
Olga Brookson, Gravenhorststraat 5, Brazil.

Prijzen worden een dezer dagen thuisbezorgd.

VAN DE REDACTIE

Koninginnedag 1957 is ook deze keer niet zonder uitwerking gebleven voor ons eiland. Een aantal mensen uit onze samenleving viel de eer te beurt, te worden geridderd, of te worden onderscheiden met een medaille. Gaarne wil Cultura zijn gelukwensen voegen bij de vele andere, die in de eerste dagen van de maand mei zijn uitgesproken of neergeschreven. Dat het werk van deze mensen niet onopgemerkt is gebleven, stemt ons allen tot grote vreugde. Des te verheugender is het, dat deze keer vooral persoonlijkheden, die hun sporen op sociaal terrein hebben verdiend, een koninklijke onderscheiding is te beurt gevallen.

Een gelukwens ook aan de Arubaanse Kunstkring voor de prachtige avonden in het Kerkje en het De Veer Theater. Zelden is de gelegenheid groter geweest, te mogen delen in de ontroering van het schone, dat zoveel rijker maakt en tegelijkertijd opheft en veredelt.

Mogen wij ook nog even uw aandacht vragen voor onze prijsvraag op blz. 9. Er wordt op Aruba veel, heel veel gelezen. Het moet daarom zeer eenvoudig zijn uit de afgedrukte fragmenten schrijvers en boeken te lezen.

Belangstellenden willen wij nogmaals attent maken op het a.s. concert van Pro Musica en het optreden van de grote Adolf Fuchs met pianobegeleiding van de al even beroemde Arthur Balsam, vooral bekend door zijn opnamen met Jascha Heifetz.

En tenslotte willen wij nog even opmerken, dat Cultura vorige maand zijn (haar) vierde jaargang is ingegaan. Voor een periodiek wel een eerbiedwaardige leeftijd.

S.